



# Lisbeth Holm Filtenborgs prædiken 5. søndag efter påske

**Taler**

Lisbeth Holm Filtenborg  
Sognepræst

**Dato**

5. maj 2024

**Sted**

Lemvig og Heldum Kirker

**Omstændigheder****Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 17, vers 1-11

**Salmer****Heldum Kirke**

Op, alle, som på jorden bor  
Kom, sandheds Ånd, og vidne giv  
Helligånden trindt på jord; vers 1 (prædikestolsvers)  
Talsmand, som på jorderige  
Hil dig, Frelser og Forsoner; vers 7  
Helligånd, tag mig ved hånden (nr. 836 i 100 Salmer)

**Lemvig Kirke**

Op, alle, som på jorden bor  
Kom, sandheds Ånd, og vidne giv  
Gud har fra evighed givet sin Søn os til Herre  
Talsmand, som på jorderige  
Jesus Krist, du gav mig livet  
Helligånd, tag mig ved hånden (nr. 836 i 100 Salmer)

1 Oppe og nede.

Det er ikke kun en fysisk, konkret betegnelse for om noget befinder sig oppe i  
lufte eller nede på jorden. Udtrykkene ”oppe og nede” betegner også en anden  
5 slags virkelighed.

*Man kan være tidligt oppe og samtidig langt nede.*

10 (Det betyder noget i retning af, at man er stået tidligt op, fordi man pga. tristhed  
ikke kan sove mere.)

*Hun var helt oppe at køre – selv om hun ikke havde noget køretøj overhovedet.*

15

*Han var helt nede i kulkælderen – selv om han boede på 25. etage.*

20 Det er 5. maj i dag. Befrielsesdagen. Håbet løftede for de, der havde vundet sejren og nederlaget tyngede for taberne.

Så handler oppe og nede ikke om en fysisk konkret geografisk lokalitet, men snarere om sindsstemninger.

25

Himmel og Jord og dét, der er under jorden.

30 Alt levende rækker mod lyset. Blomsterfrø og løg, der er under jorden, baner sig vej gennem jordlagene. Selv i det dybeste jordmørke, ved den lille plante, hvad der er oppe og nede. Ukueligt baner livet sig vej op mod lyset.

Vores forestillinger om himmel og helvede er oppe og nede.

35 Glæden er oppe. – *Hun var så forelsket, at hun svævede på en lyserød sky.*

35

Sorgen og tristheden er nede.

*Han gik nedbøjet hjem.*

40

Lyset er oppe og mørket er nede.

*Tag min dag i dine hænder*

45

*du, som måler tiden ud,*

50 *og om hele rummet spænder,*

*hold mig fast, o stærke Gud.*

55

## ***Løft min dag, når mørket tynger***

60

*ind i lyset, så den synger.*

*Johannes Johansen*

65

Sproget afspejler virkeligheden.

70

Der er afsked i luften. Afsked er ikke bare afsked. Afskeden er også et varsel om, hvordan der sættes en bevægelse i gang fra Gud til Jesus og til disciplene.

75 Når vi siger goddag, er vi glade og når vi skal sige farvel, er vi kede af det (som regel). Vi er klar over, at vi må undvære hinandens selskab.

Når vi siger goddag, får vi noget og når vi siger farvel, mister vi noget. Men her får vi at vide, at vi i afskeden netop bliver GIVET noget. At give nævnes mere  
80 end 10 gange i teksten. Det betyder noget. Det, der gives rækkes fra Gud til Jesus og videre til os og tilbage igen.

Hvad er det, vi får givet? Modet til at vidne.

85 Jesus beder Gud om at binde jord og himmel sammen.

Han taler om herliggørelse. Herlig og herlighed er lyse ord -oppe-i-luften ord, når vi bruger dem. Herliggørelse har også en mere alvorlig undertone.

90 Herliggørelse og ophøjelse hører sammen. Men Jesu ophøjelse var ikke en ophøjelse til hæder og ære, men en ophøjelse til forhånelse og fornedrelse.

Den, der bliver ophøjet fra jorden, mister gerne grunden under sine fødder. Intet menneske kan leve uden fast grund under fødderne – kun astronauter,

men de skal jo også ned på et tidspunkt.

Her, hvor Jesus beder sin fader om at blive herliggjort, står han stadig med begge fødder på jorden. Den jord, hvor mennesker afgør hinandens skæbne.

100

Da han bliver løftet op og mister fodfæstet, den faste grund under fødderne, har han kun Gud at stole på.

og det ser ud som om Gud lader ham i stikken.

105

Men nej.

Den guddommelige indgriben kom ikke, da han døde, forhindrede ikke at han døde, men den guddommelige indgriben måtte komme, for den kærlighed han viste, var for stor til at blive i døden. Dér i opstandelsens lys demonstrerer Gud sin kærlighed.

110

Den hånende hob omkring korset demonstrerer sin vilje til magt. Sådan demonstrerer vi vores vilje til magt, hver gang kærligheden trædes under fode.

115

Samtidig demonstrerer Gud sin vilje til kærlighed – gennem mennesker.

Hvad er det vi får givet? Modet til at elske på trods.

120

Jeg husker en historie fra det krigshærgede Syrien, fortalt af Bibelselskabet. Armeneren Khachik Ghazarian fra Aleppo i Syrien blev kidnappet af en gruppe ekstremister sammen med medarbejdere fra sin computerforretning. Khachik Ghazarian begyndte at bede, mens han hørte en mand blive mishandlet ved siden af sig. Ekstremisterne truede ham og sagde, at om lidt kom turen til ham.

125

”Kære Gud, tilgiv mig alt det, jeg har gjort!” bad han.

130

En af ekstremisterne kom hen til ham og spurgte:  
”Hvad tror du, du får ud af at bede til din Gud?”

Khachik svarede: ”Hvad får du ud af at dræbe mig?”

Manden svarede ikke og Khachik fortsatte:

”Hvis du lader mig gå, vil du blive elsket af Gud. ”

140 Manden så på ham og sagde: ”Så gå! GÅ!

Khachik fik lov at gå – fik sin frihed og fra det øjeblik besluttede han, at vi sit liv til Gud. Nu er han aktiv i at genopbygge en søndagsskole for armenske flygtninge fra Syrien.

145

Kidnapperen demonstrerede menneskets onde magt.

Khachik blev i øjeblikket givet modet til at demonstrere Guds kærligheds magt.

150 Beretningen er et eksempel på dét, et menneske kan få givet. Når det sker, så viser vi Guds herlighed. Denne herlighed, som Jesus kæmper sig frem til på korset, bliver givet til hvert enkelt menneske.

Det er en åben dør, som ingen kan lukke i.

155

Alt for sjældent ser vi det. Vi tror for lidt om Gud.

160 Han siger: *”Jeg beder for dem; ikke for verden beder jeg, men for dem, du har givet mig, for de er dine; ”*

165 Man kan blive **blind** af magtbegær og selviskhed, hvor troen ikke har nogen plads. Men han beder for dem, som **ser** en åbning, de sårede og sårbare. De angerfulde og dem, der tørster efter retfærdighed. Dem, der ser deres egen afmagt.

170 Hvor mennesker tager magten i egne hænder, løfter Jesus sit hoved og ser op mod himlen og beder faderen om herligheden. Da han senere dør, bøjer han hovedet.

Det løftede og det bøjede hoved. Oppe og nede.

175

I den bevægelse beder Jesus Gud om at binde jord og himmel sammen. Og Gud tager imod Jesu bøn.

180

Denne kærlighed har lavet en ridse i verden. Den ridse kan verden aldrig fjerne – den ridse af kærlighed gør Khachik opmærksom på og irriteret opdager ekstremisten, at den ridse kan han ikke fjerne. Kan aldrig blive fri for den. Den gør i det øjeblik noget ved ham, så han viser barmhjertighed og sætter armeneren fri. Den ridse korsede lavede – og forbandt det oppe knyttede sig til det dernede.

185

AMEN

190

**Kilde**

Manuskript tilsendt af taler

**Kildetype**

Digitalt manuskript

195

**Tags**

5. søndag efter påske, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

**URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/lisbeth-holm-filtenborgs-praediken-5-sondag-efter-paske>

200

205

210